

Reijo Puhakka

REKKA-REISKA
ja muita pakinoita

REKKA_REISKA ja muita pakinoita

© Reijo Puhakka

Piirroksat: P.A. Manninen
Ulkoasu: R. Penttinen
Kustantaja: Mediapinta 2009

ISBN 978-952-235-130-2

Sisällys

Pankkitoimihenkilö.....	7
Nenähauki.....	12
Rekka-Reiska.....	15
Kaapparit kanavalla.....	19
Mantulla soittaa Carmen.....	24
Korsu Aaretin viimeinen taisto.....	31
Digiboxi on rikipoksi.....	38
Kaisa ja pojat.....	42
Intti.....	46
Tehdas.....	49
Rontti.....	54
Metsurit.....	56
Törmäys.....	60
Tavoite.....	64
Ufo.....	69

PANKKITOIMIHENKILÖ

Heikkisen Katrin päivä alkoi tavanomaisesti – pankkitiskeiltä koneiden päältä huppuja pois, vaikka ei niitä enää muutama viitsineet käyttää. Vaikka johtaja Kaleinen oli huomauttanut, että pölysuojia on käytettävä, hän kun oli monella tapaa vanhojen tapojen vaalija henkeen ja vereen. Niin kuin oli siihen asti toimittu, niin toimittiin edelleenkin.

– Huomenta Heikkisen rouva, kaunis ilma tänään, Kaleinen heitti huomenensa, kun hän vauhdilla askelsi tiskien ohitse.

– Huomenta, kaunis on ilma, vastaili Katri, mutta Kaleinen ei enää kunnolla kuullutkaan, kun hän harppasi omasta ovestaan sisään.

Heikkisen Katri oli joutunut listalle, joka tarkoitti pois-potkaisua pankista, siis ulos, out, kerta kaikkiaan lopputili. Katria ei asia vällän kauheasti järkyttänyt. Hän tunsikin sisimmässään surumielistä harmia ja jonkinlaista kaihoa. Enemmän asiaa ihmettelivät nuoremmat työtoverit, päivitellen tapahtunutta, koska Katri oli palvellut pankkia jo kolmekymmentä vuotta.

Katri oli palvellut pankkia omasta mielestään hyvin, ei ollut mistään koskaan purnannut, ei ollut suuna ja päänä, niin kuin joillakin oli tapana. Katri oli ollut hiljainen puurtaja, ehkä jopa liiankin hiljainen, hänen tyyppisensä oli hyvä potkaista ensimmäisenä ulos. Heikkisen Katri palveli kassalla, ollen samassa työssä jo pari vuosikymmentä. Kaleisen edeltäjä oli nostanut Katrin kassanhoitajaksi.

Sarteisen isäntä harppasi pankin ovesta sisään puoli yhden-toista paikkeilla. Sarteinen tuli uusimaan vekseliään, kysyen Katrilta:

– Onkos se Kaleinen paikalla?

– Kyllä hän varmaan on huoneessaan, minä käyn katso-massa, Katri sanoi ja koputti, johtajan oveen, astuen samalla ovesta sisään.

Olisiko johtajalla aikaa, Sarteisen isäntä pyrkii puheillen-ne? Katri tiedusteli.

– No joo, antaa tulla, Kaleinen huitaisi samalla savupilveä, joka leijaili ilmassa savukkeen polton jäljiltä.

– Voitte mennä, Katri nyökkäsi Sarteiselle, joka vääntäytyi johtajan ovesta sisään.

Johtajan huoneesta Katri joutui usein kuulemaan epä-mää-räisiä sanoja, kuten nytkin.

– Olen ollut pankin asiakkaana, niin ja niin kauan, Sartei-nen tuntui selittävän, saadakseen jatkoa vekselilleen.

Katri sai asiakkaan, kun leskirouva Perälä tuli nostamaan säästöjään. Perälän rouva nosti aina saman summan, viisi-kymmentä euroa. Rouva sanoi aina samat sanat:

– Minä nostan aina saman summan, kyllä minä kerkiän tänne uudestaankin tuleen, vaikka kuinka usein.

Sitten hän asetteli rahansa huolella pieneen punaiseen

kukkaroon ja kopsutteli kuluneissa korkokengissä ulos, nykytellen päättänsä vielä oviaukossakin.

Iltapäivällä, vähän ennen pankin sulkemisaikaa, pankkiin luitahti pitkä mies. Mies veti mustan pipon päänsä päältä kasvojen eteen alas, sisään tullessaan. Mies asteli rivakasti suoraan Heikkisen Katrin kassaluukulle ja kuin muristen sanoi:

– Laittakaa kaikki rahat tähän kassiin ja äkkiä!

Musta pistoolin piippu osoitti suoraan Katria kasvoihin.

Mies roiskaisi repaleisin kangaskassin Katrin eteen tiskin päälle. Harjoitteleva nuori naisvirkailija, veti viereisellä tiskillä kuuluvasti henkeä ja pudotti samalla sakset pöydältä lattialle.

– Mitä pirua sinä nainen yrität siellä, ole liikkumatta tai paukkuu, mies karjui hermostuneesti, ja ojenteli uhkaavasti pistooliaan.

– Enhän minää... harjoittelija sai inahdettua.

Ei sitten mitään temppejuja niitten rahojen kanssa, ei väripanoksia, tai muita juonia, tai täällä kuollaan, mies rähisi Katrin tiskin edessä.

Oluen imelä lemu tuntui ilmassa.

– Anna se helvetin kassi jo tänne, mies nappasi kassin Katrin kädestä ja harppasi kohti ulko-ovea, missä hän hetkeksi pysähtyi ja sanoi murisevat sanat:

– Sitten pois sormet napeilta.

Mies suuntasi pistoolin kohti kattoa ja laukaisi kerran. Kova kimahtava laukauksen ääni kajahti pankkisalissa ja luoti kimposi katosta iskeytyen pankkitiskin reunaan. Osuma lennätti puunsäleitä Katrin syliin. Samaisen hetken aikana, miehen pipo tarttui ulko-oven pumppuun, nostaen suojaavaa päähinettä osin ylös paljastaen ryöstäjän kasvot. Lamaannuksen hetkelläkin Katri oli tuntevinaan miehen, mutta ei halunnut uskoa.

– Mutta mutta, sehän muistuttaa aivan Kaleisen poikaa, Katri höpisi puoliääneen, mutta samalla hän kuitenkin pelästyi; – mitä hän nyt höpisi, sehän ei voi olla totta, ei tietenkään.

Harjoittelijatyttö haukkoi henkeään ja tärisi vielä laukauksen jälkeen pitkän aikaa.

– Älähän nyt Suvi, kyllä me tästä selvitään, sanoi Katri ja taputteli äidillisesti Suvea olkapäälle.

Suvi tuli ja halasi tärysten Katria kaulasta.

Poliisikuulustelussa Heikkisen Katria ja Suvea oli kehoitettu tarkoin muistamaan, miten kaikki tapahtui ja minkä näköinen ryöstäjä oli. Katri ja Suvi olivat ainoat, jotka ryöstön hetkellä olivat pankkisalissa töissä. Sen oli Katri poliiseille sanonut, että ryöstäjän oikeassa kädessä, jolla hän pistoolia heilutteli, ei ollut hanskaa. Liipaisin-sormessa oli pääkallosormus, niin kuin jollain natsiupseerilla. Katri ei sanonut, että ryöstäjän kasvon-puolikas oli hetken vilahtanut näkyviin ja, että Katri olisi hänet tunnistanut. Siksi Katri sanoi vain, että ryöstäjällä oli ollut pitkä takatukka.

Konttoriharjoittelija Suvi ei ollut nähnyt, eikä muistanut mitään oleellista. Psykiatri olikin todennut, että Suvi ei ehkä muistaisi koskaan mitään koko tapauksesta.

Joitain huhuja oli kuitenkin alkanut liikkua, siitä että Kaleisen poika olisi ryöstänyt isänsä johtaman pankin. Heikkisen Katri ei ollut antanut huhuille minkäänlaista aloitusta.

Johtaja Kaleinen oli kerran kautta rantain kysellyt Katrilta, oliko tämä tuntenut ryöstäjän? Katri oli kieltänyt ja sanonut vain, että ryöstäjällä oli ollut pääkallosormus sormessa.

Kaleinen oli alkanut puhua, että jos Katri haluaisi, niin hän voisi järjestää lisäaikaa, ettei Katrin tarvitsikaan lähteä.

Katri oli kuitenkin jo asennoitunut siihen ajatukseen, että hän lähtee silloin, kuin alunperin oli sovittu.

Joku tuttu, oli kerran jopa kadulla vihjaillut:

– Polta ny ihmeessä se Kaleisen hulltionpoika, kun ittekin joudut pankista lähtemään.

Katri oli kuitenkin ajatellut, jos hän ei nähnytkään oikein, niin tulee oikeusmurha. Ja mitä minä siitä hyödyn, jos saan ryöstäjän tiilenpäitä lukemaan.

Kun Heikkisen Katri oli lähtenyt pankista pitkälle vapaalle. Vähän jälkeen Katrin lähdön, oli johtaja Kaleinen sanonut itsensä irti pankin palveluksesta ja huhu kertoi miehen lähteneen Australiaan. Kaleisen pojan sanottiin jääneen kiinni rötöstelyistään ja luvivan tuomiotaan monta vuotta.

NENÄHAUKI

Jalanti-järven pinta välkehti kuin miljoonat kirkkaat, peilit Kevyt liplatus kuului rantakaislikosta, se tuntui kuin tuutulaululta veneilijän korvissa, jos sitä alkoi kuunnella. Rannilan Aapeli teki juuri niin, lakkasi soutamasta, laittoi silmänsä kiinni ja oli aivan hiljaa, antaen veneen lipua omalla painollaan.

Tämä se on mannaa ihmisen sielulle, ajatteli Aapeli, tuntiensa hetken autuaallisen olotilan sisimmässään. Rantakoukossa lauloi selvästi satakieli ja jossain kauempana vihreän metsän kätkössä kukahteli käki.

Voiko tässä enää kalaakaan pyytää, sehän on niin julmaa kiskoa toista leukakoukulla veneeseen.

No, haaveilut sikseen, murahti Aapeli ja heitti kuhaonkensa veteen, polviväärän koukun, jossa killui syöttinä kiiltävä salakka. Mutta kalat olivat kadonneet kuin noiduttuna, ei ainnuttakaan nyppäystä tuntunut, tai värähdystä näkynyt. Suuri koho kellui vakaana ja värähtämättä veden pinnalla.

Täytyy kai noitua, mies höpisi ja tavoitteli sanoja: ”Anna

Ahti ahvenia!” Ei, täytynee alkaa järvee kehumaan runoilijan sanoin vaikka:

*Kun mä Jalannin nään,
silloin muistoihin jään
näitä rakkaita rantoja kulkiessain...*

Kalaa ei alkanut millään konstilla tulla. Aapeli alkoi kurkkia veneen reunan yli Ahdin valtakuntaan, mutta vedessä hän ei erottanut mitään liikettä tai kalanpuikkaria.

Rannilan Aapeli oli harrastanut vuosikymmeniä Alkon tuotteita, toisinaan jo kovasti liikaakin, niin, että lääkäri oli jo sanonut:

– Jos nyt et lopeta, niin maksasi poksahuttaa kuin kumipallo halki.

Tästä oli Aapeli pelästynyt tosissaan ja lopettanut viinan kanssa lotraamisen siihen paikkaan. Yksi paha merkki oli Aapelille kosteista ajoista jäänyt, hänen nenänsä punoitti kuin paraskin sirkusklovnin nekku, kuin tomaatti keskellä turpeata naamaa. Erityisesti Aapelin nenä hehkui, jos kumartui alas-päin, niin veri pakkautui yhä enemmän päähän.

Aapeli alkoi taas, ehkä kolmannen kerran kurkotella Ahdin vedenalaiseen maailmaan.

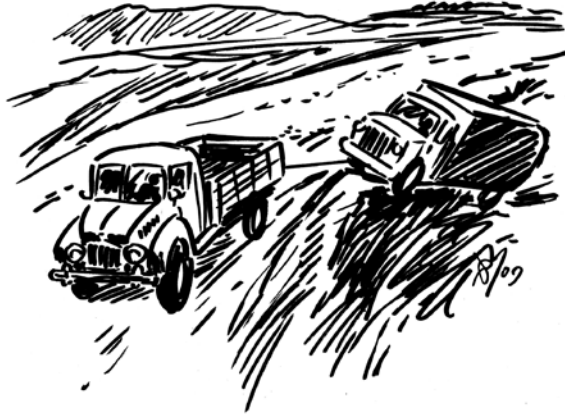
Yhtäkkiä, tapahtui jotain ihmeellistä, vedestä syöksähti jokin kuin ammus ja täräytti kitansa Aapelin punahehkuiseen nenään kiinni.

Apua, voi perhana, mies ähki, kun isohkon hauen leuat olivat Aapelin nenässä kiinni. Mies ei kehdannut enempää mokomassa apuakaan huutaa, kun haukikin pudota losahti veneen pohjalle, vetäen pudotessaan hampaillaan miehen nenään veriset pitkät viirut. Aapeli nappasi kiukun vimmalla perämelalla haukea niskaan.

– No, jo olit koko helvetin epeli, mutisi Aapeli ja punnitsi haukea kädessään: – Sehän on lähes kolmen kilon peto.

Aapeli palaili kalaretkeltään yksinäisen miehen mökilleen, pitäen nenäliinaa lisäpunaa saaneen nenänsä päällä, ikään kuin hänellä olisi pahemmanlaatuinen nuha.

Vasta kuukausien päästä Aapeli kehtasi kertoa nenähauestaan, mutta monikaan kyläläinen ei sitä vielä oikein todesta tahtonut ottaa.

REKKA-REISKA

Reiska ajoi taas samoja ajoja, niitä joita hän joutui nykyisin aina ajamaan. Reiska ei voinut asialla oikeastaan yhtään mitään, oli otettava niitä ajoja mitä isommilta rekkafirmoilta jäi.

Vaimo sanoi jo toisinaan, että lopeta koko homma ja yritä vaikka jotain muuta työtä. Rekka-Reiska oli joutunut myymään varsinaisen perävaununsa, se oli ollut Reiskalle kova paikka. Reiskaa oli suorastaan hävettänyt, kun hänen oli aloitettava ajot pelkällä nupilla ja ainoastaan jakelukeikkaa. Oli harmillista, kun oli tullut ikääkin, siihen kun tuijotettiin Reiskan mielestä aivan liikaakin.

Reiska ja muutamat muut ikätoverit, olivat kaikki saaneet ainoastaan jakeluajoja. Vanhempien autokuskien ryhmä oli pitänyt kokouksentapaisten, jossa olivat aikeissa perustaa yhteinen hieman isompi kuljetusfirma. Siihen oli tarkoitus pyytää joitain nuorempia ajureita mukaan. Mutta yritys oli hiljalleen kuollut jo alkuun, kun ei ollut tarpeeksi rohkeita mukaan tulijoita. Ja niin Reiskallakin jatkui jakeluajo-köröttelyt, kuten hän itse tapasi sanoa.

Reiska ei ollut saanut autoaan vaihdettua uudempaan, hän oli ajellut ”Sisullaan” jo kauan. Reiskan Sisu oli ollut nöyrä ja uskollinen työjuhta, Reiska oli alkanut ajatella autoaan inhimillisenä olentona. Joutuessaan ottamaan oikein raskaan lastin, puheli Reiska Sisulle:

– Kyllä sä tämän jaksat, kun saadaan sinut ensin vaan liikkeelle.

Reiska ei isommin halunnutkaan kuormuriaan myydä tai vaihtaa vähemmän käytettyyn. Hän oli tosissaan kiintynyt ajokkiinsa, joka ei ollut koskaan jättänyt matkalle. Reiska oli kaikki huollot tehnyt aikanaan ja jos sattui olemaan jotain pikku korjauksia, hoitanut myös ne. Sisun matkamittarissa oli jo mahtavat määrät kilometrejä.

– Koska sä aiot vaihtaa tuan antiikin aikaisen vankkurisi? Kyselivät toiset kuskit ja virnuilivat.

Mannerin Kalle oli ostanut uuden ajokin jossa oli viimeisin turbodiesel nokalla. Sen piti olla todellinen voimanpesä. Kalle se eniten aina virnuilikin Reiskan ajokkia ja omaansa kehui:

– Tässä on Reiska semmonen veturi, että saat laittaa ton sisu-vankkuris vielä kuorman päälle, niin vielä kulkee, että ryskinä käy, Manner selitteli ja taputteli uuden ajokkinsa nokkaa.

– Kyllä Sisu vetää pahassa paikassa vielä kummasti, älä sinä Kalle vähättele Sisua, se ei tukehdu ihan äkkiä, pahemmassakaan ylämäessä.

Erään kerran Manner oli ajossa samalla suunnalla kuin Reiska. Mannerilla oli pitkänmatkan lasti päällä, jonnekin Puolan suuntaan. Ilmat olivat muuttuneet kylmiksi ja ensimmäiset lumet tulivat taivaalta.

Eräässä pitkässä loivasti kaartuvassa nousussa Reiska havaitsi rekan luisuneen tien sivuun, josta sitä parhaillaan yritti traktori vetää takaisin tien päälle. Reiskan ajettua lähemmäksi, huomasi hän tutun miehen rekkansa ikkunassa.

Mannerin Kalle kurkotteli avoimesta ikkunasta ja koetti huudella ohjeita traktorikuskille, joka nelivetoisella vehkeellään yritti tempoa rekkaa ojan luiskalta pois, mutta tuloksetta.

– Mikä hätänä, eikö auto nouse ojasta? Reiska kysyi.

– No ei tunnu tulevan mitään, mutta kun toi traktorimies saisi enemmän tosta koneestaan irti, sitten vois alkaa tapahtua.

– Eikös sinun omassa turbokoneessa pitäis olla voimaa vaikka muille jakaa? Reiska kysyi ja äänessä oli hieman kiusoittelun tuntua.

– No, kun tässä on niin paljon tota pirun lastia, enkä mä ala purkaa sitä tohon ojan pientareelle, selitti Manner ja katseli hermostuneesti Reiskaa.

Traktorimies yritti toisen kerran. Kierrokset nousivat traktorissa, pakoputki työnsi mustaa savua ja veto alkoi... mutta rekka ei noussut ojanluiskalta tielle, vaikka Manner yritti samanaikaisesti ajaa autoa ylös.

Manneria harmitti, ja katseli hieman alta kulmiensa tuttua traktorimiestä.

– Kyllä tää sen varmaan vetäiskin, mutta hajoo paikat, tai tossut ei pidä, traktorimies yritti selitellä.

– Voi sun helvetti, eks sä Reiska vetäs tätä tielle tolla Si-sullas,.Sullahan on siinä painava soralasti päällä, pitää tassut ainakin Manner joutui pyytämään.

– Mitäs tää ny, täähän on vaan tällainen vanha vankkuri, ei tällä tuallaista junaa jaksa vetää, Reiska veti suutaan kieroon hymyyn,

– Noo, sanotaan, että, jos sun autos vetää tän tielle, niin

kyllä vanha Sisukin on melkoinen peli, Manner koetti hyvillä vanhoja puheitaan.

– Laitetaan sitten vaijerit kiinni ja aletaan hommiin. Tienpinnassa on vähän lunta, niin laitetaan kevyt santamatto pyörälinjaan, mutta ei sitten liikaa, tai se pyörii kuin hernekasa renkaan alla, Reiska antoi ohjeita ja alkoi peruuttaa autoaan rekan eteen.

Kun vaijeri oli kiinnitetty, alkoi Reiska kiristää hitaasti vaijeria. Reiskalla oli lastina kymmenen kuutiota soraa. Ryömintävaijde päälle ja kierrosten nosto moottorissa, josta alkoi kuulua kuin suuren karhun matalaa, mutta voimakkaan tuntuista murinaa. Vaijeri oli kuin rautatangoa, niin kireällä se hetken päästä oli. Sitten alkoi tapahtua, rekka liikkui hieman eteenpäin, Reiska lisäsi vielä hieman kaasua ja rekka liikkui lisää, nousten luiskalta loivasti, vähän kerrallaan tielle.

Kun Mannerin rekka seisoj jo turvallisesti tien puolella, tuli Manner kiittämään Reiskaa:

– Voi perhana Reiska, on sittenkin koko hemmetin moinen veturi toi sun autos, on siinä voimaa, Manner taputteli Sisun lokaria ja oli mielissään.

– Tää ei petä, tää on uskollinen, Reiska sanoi ja nojasi auton kylkeen ja siveli peltiä, niin kuin se olisi ollut elävä olento.

Mannerista tuli myöhemmin vanhojen Sisu-autojen edusmies. Hän kehui aina kiitollisuudella muille automiehille sitä, minkä vetonäytöksen Rekka-Reiska oli vanhalla vetojuhdallaan tehnyt.